

>> Eudald de Juana. (Foto: MARIA ALZAMORA)

L'any 2014, un noi de vint-i-sis anys es va instal·lar a la planta segona del Museu de l'Empordà amb un cavallet d'escultor. Situat al davant de l'obra del modernista Miquel Blay, la va reproduir en fang. Va treballar en viu durant uns dies, per a sorpresa del públic, executant l'obra de Blay, una parella jove en el moment, fundacional, del desig. L'escena podria formar part d'un quadre sobre una acadèmia de belles arts del segle XIX, però als ulls d'avui resulta tan valenta com extemporània. L'escultor que reproduïa Blay es diu Eudald de Juana i va néixer a Navata l'any 1988. Avui, amb trenta-set anys, és un dels artistes empordanesos amb més projecció internacional. Un escultor que fa el que avui quasi ningú no fa: enamorar-se del misteri de la forma humana i interpellar la tradició.

Eudald de Juana, quan l'acte de mirar equival a una trobada

Text > CRISTINA MASANÉS

Amb nou o deu anys, quan la família es desplaçava anualment a mercats d'Alemanya o d'Àustria per vendre la seva producció de ceràmica escultò-

rica, a l'Eudald li deixaven un final de taula perquè posés les seves peces de fang cuit, que acostumaven a ser llan-gardaixos i altres rèptils. Els venia tots. Ja de més gran, quan cursava el

batxillerat artístic a Figueres, la seva habitació es va omplir d'estudis de cossos humans, esbossos, retrats i dibuixos de perspectives que semblaven arribats del Renaixement. Certament,

>> Genius loci, 2016. (Foto: RONY CADEVID)

En valoren la tècnica —extraordinària—, la generositat a l'hora de transmetre-la i la capacitat de fer sortir el millor de la figura humana

haver respirat la creació de la figura humana des que ets petit ajuda —a mi, algunes peces de l'Eudald de Juana em porten d'una manera inevitable a les figures de ceràmica de la seva mare, Mar Gòrriz, creadora d'un món d'una gran sensibilitat. Però, a més del context, l'Eudald va néixer amb una habilitat innata, que ha sabut escoltar i treballar.

Després de Figueres, va saltar a Belles Arts, a la Universitat de Barcelona, i més tard a la Florence Academy of Art (Itàlia). Allà, just després d'acabar la formació en dibuix i escultura, ja li van proposar si es volia incorporar com a docent. Després de tres anys de docència a Florència i d'alguna altra estada europea, va decidir que el seu lloc de vida i de treball hauria de ser allà on havia nascut i passat la infància, a Navata. Hi va adquirir unes naus agrícoles que ha anat recuperant i convertint en el Geode Art Space. Hi viu, hi treballa i hi convoca estades artístiques, tallers i trobades.

L'Eudald viatja sovint. Li demanen tallers i sessions de treball amb alumnes d'art. N'ha impartit als Estats Units, al Canadà, al Perú, a Turquia, a la Gran Bretanya, a Tailàndia, a França, al Brasil, a Holanda, a les Illes Maurici i en altres geografies que segur que em deixo. En valoren la tècnica —extraordinària—, la generositat a l'hora de transmetre-la i la capacitat de fer sortir el millor de la figura humana. Unes figures que, passades a bronze i sovint de mida natural, es poden veure en espais públics d'aquí i d'arreu. A Cadaqués, hi trobareu el monument a Carles Raho-la. Al Palau de la Música de Barcelona, el retrat del compositor Manuel Blancafórt. Al Cementiri Monumental de Milà, el monument *Ritorno in aria*. I a Figueres, a la part baixa del Parc Bosc, el retrat d'un nen en un bombardeig aeri com a record dels que va patir la ciutat el 1938 i el 1939. Però les obres de l'Eudald es troben també en múltiples

>> The Awakening of Consciousness 1, 2016. (Foto: FONS EUDALD DE JUANA)

>> The Awakening of Consciousness 2, 2016. (Foto: FONS EUDALD DE JUANA)

>> Hope, 2019. (Foto: FONS EUDALD DE JUANA)

col·leccions privades d'aquí i d'altres països europeus, i a Amèrica, el Canadà, Kuwait i Hong Kong.

El repte de la forma

L'any 2019, el Museu de l'Empordà de Figueres li va dedicar una àmplia retrospectiva que va anar a cura de Laura Cornejo i Pere Parramon. L'Eudald, que llavors tenia trenta-un anys, va ser capaç d'omplir el museu amb una exposició completa d'una trajectòria que ja mostrava alguns girs de guió que ha anat fent amb els anys, però que exhibia, alhora, una solidesa plàstica i unes decisions formals que identifiquen el treball d'algú plenament consolidat. Algú que té com a referent el gran Rodin i el català Miquel Blay, aquest escultor del primer modernisme centrat també en la figura humana. I és que el treball d'Eudald de Juana dialoga amb una llarga tradició europea. Els seus cossos sencers, bustos, torsos i retrats concentren amb tot detall el moviment, la tensió i el vigor dels cossos humans, però —encara més difícil— invoquen la seva presència i la seva respiració, això que en principi només té a veure amb l'àl·le o l'ànima humana, però que —mai he entès com— alguns escultors saben convocar.

A més d'un domini extraordinari de la forma i els volums —això ja ens agradaria, però potser encara no ens emocionaria—, De Juana té la rara habilitat de fer emergir del fang els diferents moments de la vida. El que en el món de l'art s'han anomenat *les edats de la vida* i que, en el cas de l'escultor empordanès, es concreta en el nadó (un gènere poc tocat, en la tradició), l'infant rebel (hi ha molts nens, a la iconografia de l'Eudald, afirmatiu alguns, desorientats d'altres), el jove introspectiu i sovint esperit lliure (també són molts els joves retratats) i el vell (fantàstica, la seva representació de la vellesa). Quant a aquesta última, se l'ha vinculat a la noció renaixentista de *terribilità*, tal com la va interpretar el mateix Miquel Àngel, com aquesta força o vigor quasi sobrehumà que transmetien algunes de les seves obres. I és que, com els clàssics, De Juana té figures de pensadors que semblen invocar les grans forces de la natura.

El grotesc i l'encanteri

Però Eudald de Juana també incorpora petits personatges que rondan les

seves grans peces, qui sap si com demons diminuts o imatges de la consciència («el meu petit gegant», l'anomena l'Eudald, en algun cas). Són personatges diminuts situats al peu, al cap o a l'espatlla de figures de mida humana que, si bé en l'àmbit formal mostren el mateix classicisme, introdueixen l'element fantàstic o l'encanteri. I és que, amb els anys, De Juana ha anat incorporant un imaginari fantàstic i al·legòric a les seves peces clàssiques. Amb figures que emergeixen d'una capa o d'un tel primigeni i altres que desafien les lleis de la física. Així, hi veiem cossos desdoblats, presències humanes que neixen d'un fang originari i d'altres que lluiten amb la matèria. Algunes semblen clares i d'altres semblen sorgides del grotesc. Són cossos en transfiguració que, davant nostre, com si fos en viu, s'apropen a l'element inorgànic. Alguns presenten protuberàncies; d'altres, elisions, amb cossos i rostres fragmentats i pells trencades de textura expressionista. Així, criatures segmentades i personatges anòmals van habitant l'univers de l'escultor.

Ja sigui en versió al·legòrica o en versió més literal, el que és innegable és que ja hi ha un estil De Juana, una manera de fer emergir, de la matèria, el misteri d'una presència. Davant dels seus personatges de terracota o de bronze, de polièster o de resina, davant dels seus nens, joves i vells, els contorns i les superfícies ja no marquen el límit del que ha volgut reproduir l'escultor, sinó el límit d'allò en què s'han convertit: presències obstinades que no ens permeten abandonar-les massa aviat, com si haguessin vingut a trobar-nos i no ens deixessin marxar. Aquesta és una part del seu misteri.

Quan Alberto Giacometti, a començament dels anys vint, al seu estudi de París, treballava concentradament en l'estudi del cap de l'ésser humà, l'amic André Breton es desesperava: «Però si tothom sap què és un cap!». Responent a Breton, en el seu llibret sobre Giacometti, l'admirat John Berger escriu, sobre els caps esprimatxats de l'escultor italià: «Van a la recerca d'una zona d'experiència en què l'acte de mirar equivalgui a una trobada». Potser és aquest el misteri de l'obra d'Eudald de Juana, que activa aquesta zona d'experiència.

>> The Stone, 2018. (Foto: FONS EUDALD DE JUANA)

>> Wind, 2019. (Foto: FONS EUDALD DE JUANA)